

Doe
meer
met minder

MVO Netwerkevent 2015

Voedseleducatie op de basisschool

Overstappen naar duurzame palmolie:
achtergronden en een stappenplan

Doe meer met minder

Er staat ons de komende decennia veel te wachten: niet alleen zal de wereldbevolking sterk toenemen. Ook de welvaart zal verder stijgen, met een enorme toename van de vraag naar voedsel tot gevolg. Hoe voeden we in 2050 deze 9 miljard mensen?

Ik ben ervan overtuigd dat we in Nederland de sleutel in handen hebben. De Nederlandse Agri & Food sector kwalificeert zich als één van de beste ter wereld. Het kent een sterk bedrijfsleven, is een stevige pijler onder de economie en kenmerkt zich door een hoge mate van productiviteit, efficiency en innovatie.

Wereldwijd scoren de hoogst productieve boeren zo'n 100 keer beter dan hun laagst productieve collega's.

Als de hele wereld zo productief was als Nederland, hadden we maar een kwart van de hoeveelheid grond nodig en de helft tot een derde van het aantal dieren. Nieuwe kennis en technologie maken verdere verbeteringen mogelijk. Genomics en preciselandbouw zijn daar voorbeelden van. Ook komen er nog slimmere oplossingen voor transport, opslag en verwerking van voedsel.

Productiviteit is ook de *key* voor duurzaamheid. Wanneer we produceren en verwerken waar dat het meest efficiënt kan, realiseren we de minste uitstoot aan broeikasgassen, zoals CO₂. Transport vormt hooguit 1 à 2% van de totale footprint. Lokale productie is alleen logisch als de productiviteit vergelijkbaar is. Biologische producten worden onterecht gezien als duurzaam, omdat ze per kg product aanzienlijk meer grond en grondstoffen vragen en (daardoor) meer broeikasgassen veroorzaken. Prima om voor te kiezen, maar je maakt er de wereld niet beter mee. Mijn devies is: doe zaken met de meest productieve boeren. Zij doen wat de wereld nodig heeft: het produceren van voedsel met de kleinste footprint!

Aalt Dijkhuizen,
president Topsector Agri&Food en voormalig bestuursvoorzitter van Wageningen UR

Inhoud

VOEDING EN GEZONDHEID

Voedseleducatie op de basisschool 4 / 5

DUURZAME ONTWIKKELING

IDH: samenbrengen en sturen 6 / 7

Nieuw isolatiemateriaal helpt besparen 8 / 9

Duurzame palmolie: achtergronden en een stappenplan 10

VOEDSEL- EN DIERVOEDERVEILIGHEID

MVO werkt met NEN aan afspraken over producten, werkwijzen en diensten 11

ALGEMEEN

MVO Netwerkevent 2015 12 / 13 / 14 / 15

Louis Braillelaan 80
2719 EK Zoetermeer
info@mvo.nl

MVO Magazine is een digitale uitgave van MVO - de ketenorganisatie voor oliën en vetten en is bestemd voor leden en externe relaties.

Voor meer informatie zie: www.mvo.nl

Voedseleducatie op de basisschool: ontdekken en beleven

Kinderen die meer weten over hun eten zijn eerder bereid gezonde en duurzame voedselkeuzes te maken. Ze leren vooral door zelf te ontdekken en te beleven. Dit is de filosofie achter het Voedseleducatie Platform, een netwerk van organisaties en bedrijven die objectieve educatie over voeding aan kinderen belangrijk vinden. MVO is een van de leden van het Platform.

Smaaklessen

Het lesprogramma **Smaaklessen** is de basis van het Voedseleducatie Platform. Dit lesprogramma is, met subsidie van het ministerie van Economische Zaken (EZ), ontwikkeld door Wageningen Universiteit en het Voedingscentrum. Bij Smaaklessen, een lesprogramma voor groep 1 tot en met 8 van het basisonderwijs, staat het ervaren en beleven van voedsel centraal. Door te proeven, voelen, horen, ruiken en kijken, verkennen kinderen hun eten en leren ze gezonde en duurzame keuzes te maken.

Verdieping

Naast het basisprogramma Smaaklessen worden onder verantwoordelijkheid van het Voedseleducatie Platform verdiepende arrangementen ontwikkeld over de productgroepen uit de Schijf van Vijf van het Voedingscentrum. Dit zijn bijvoorbeeld de productgroepen brood, oliën en vetten, of groente en fruit. Een arrangement bestaat uit een les, een excursie of gastles, een doe-opdracht en/of een aantal verdiepende activiteiten.

Objectief

Belangrijk principe van het platform en uitgangspunt van de lessen is dat objectieve informatie wordt

gegeven. In alle lesmaterialen en activiteiten worden de Richtlijnen Goede Voeding van de Gezondheidsraad en de code van de stichting Reclamecode gehanteerd. Verder waakt een onafhankelijke Raad van Toezicht over het beleid van het Platform en worden alle lesmaterialen en activiteiten door een toetsingscommissie beoordeeld op objectiviteit en haalbaarheid voor het onderwijs.

Financiering

De leden van het Voedseleducatie Platform leveren een financiële bijdrage aan het Voedseleducatie Platform. Deze bijdrage wordt verdubbeld door het ministerie van EZ vanuit het topsectorenbeleid.

De leden

MVO is een van de organisaties en bedrijven die zijn aangesloten bij het Voedseleducatie Platform. MVO levert ideeën aan voor de lesmaterialen en activiteiten van het arrangement oliën en vetten dat dit jaar ontwikkeld zal worden voor groep 7/8 van de basisschool. MVO doet dit in samenspraak met haar leden.

Voedseleducatie Platform

IDH: samenbrengen en sturen

Het duurzamer maken van internationale handelsketens. Dat is waar IDH, The Sustainable Trade Initiative (IDH) zich voor inzet. Of het nu gaat om cacao, palmolie, katoen, hout of soja: IDH bouwt coalities van bedrijven, NGO's, overheden en andere partners, en brengt publieke en private krachten, kennis, ambities en belangen samen.

De groei van de wereldbevolking, de toenemende welvaart, klimaatveranderingen en schaarste. Deze ontwikkelingen bieden bedrijven uitdagingen én kansen om hun concurrentie- en marktpositie te verstevigen, hun grondstoffentoevoer veilig te stellen, en de verwachtingen van consumenten op het gebied van maatschappelijke verantwoordelijkheid waar te maken. IDH bouwt en regisseert publiek private coalities in verschillende sectoren, en heeft daarbij vier rollen die ze in samenhang met elkaar inzet.

1. Co-investeren

Bedrijven hebben veel invloed op hoe grondstoffen geproduceerd en verhandeld worden. IDH, gefinancierd door de Nederlandse, Deense en Zwitserse overheid heeft een investeringscapaciteit van ruim € 20 miljoen per jaar. Met

dit geld kan IDH tot maximaal 50% aan investeringen van bedrijven meefinancieren in verduurzaming van handel en productie van commodities.

2. Samenbrengen

Bij het wereldwijd bestrijden van armoede, bescherming van het milieu, en tot norm maken van duurzame handel,

vallen de belangen van private en publieke partijen samen. IDH brengt verschillende partijen bijeen. Dat is nodig omdat de uitdagingen veel te groot zijn voor individuele bedrijven. IDH analyseert kansen en uitdagingen in sectoren en helpt bij het opzetten van gezamenlijke verduurzamingprogramma's.

3. Op resultaat sturen

De IDH programmamanagers sturen op vooraf geformuleerde prestatie-indicatoren en op impact. Zo haalt IDH optimaal duurzaam rendement uit haar investeringen. IDH laat de resultaten en impact van haar programma's regelmatig, onafhankelijk onderzoeken.

4. Leren

IDH verzamelt en distribueert kennis en ervaringen, organiseert strategische reflectie en stimuleert dat sectoren van

100% duurzame palmolie in Europa

Samen met MVO heeft IDH het initiatief genomen voor ESPO: European Sustainable Palm Oil (ESPO). Deze alliantie zet zich ervoor in dat Europa in 2020 voor 100% gebruik maakt van duurzaam geproduceerde palmolie. Minister Ploumen (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) steunt deze doelstelling.

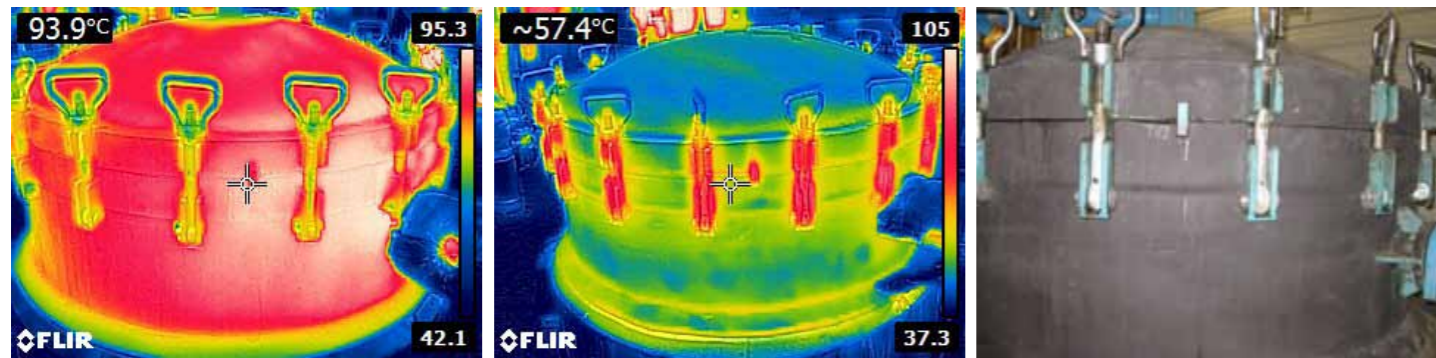

elkaar leren. IDH faciliteert vernieuwing en helpt de (zelf) lerende capaciteit van programma's te versterken. Lees meer over IDH op www.idhsustainabletrade.com

Nieuw isolatiemateriaal helpt besparen

De verwerking van zaden en tropische oliën is energie-intensief en de oliën- en vettenindustrie neemt daarom al meer dan 20 jaar deel aan de Meerjarenafspraken Energiebesparing (MJA), met als doel elk jaar opnieuw 2% energie te besparen. Om de sector hierin te ondersteunen organiseert MVO in samenwerking met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) regelmatig bijeenkomsten voor kennisoverdracht. Een van de bijeenkomsten in 2014 ging over isolatie, met een lager energieverbruik als resultaat.

Figuur 1: situatie voor isolatie

Figuur 2: situatie na isolatie

Figuur 3: VLF met isolatie

Isolatie

Het raffineren van plantaardige oliën gebeurt bij hoge temperaturen. Een van de manieren om energie te besparen is isoleren. De filters die bij raffinage worden gebruikt, zijn vaak alleen voorzien van wandisolatie. De deksels van de filters hebben veel uitstekende delen en worden intensief gebruikt. Omdat isolatie de hanteerbaarheid van de deksels bij het openen en sluiten vermindert, zijn deze vaak niet geïsoleerd. Dit heeft drie belangrijke nadelen. Door de hoge temperatuur van de olie tijdens het filterproces (tussen 85°C en 110°C) gaat veel energie verloren. De warmte die vrijkomt verwarmt de ruimte tot onaangenaam hoge temperaturen wat de werkomstandigheden niet bevordert. Bovendien is de temperatuur zo hoog dat aanraken van de metalen deksels tot brandwonden zou kunnen leiden. Genoeg redenen om te isoleren, mits er een materiaal voorhanden zou zijn dat niet de nadelen heeft van conventionele isolatie.

Nieuw materiaal

Tijdens een MVO-themabijeenkomst over isolatie gaven drie producenten van isolatiemateriaal uitleg over de prestatie van hun producten. Een van de producten is vervolgens bij IOI Loders Croklaan getest. Dirk Mulder, engineer bij de vestiging Maasvlakte van IOI Loders Croklaan ging bij de test niet over een nacht ijs. De producent diende met een duurttest aan te tonen dat de vetzuren in de olie het isolatiemateriaal niet zouden aantasten. Dirk: "Als

we de deksel van de filter openen en wegdraaien bestaat de kans dat de olie met vetzuren op het isolatiemateriaal lekt. Als het materiaal wordt aangestast is de isolerende werking binnen de kortste keren teniet gedaan". De producent heeft daarom het materiaal aan een duurttest onderworpen. De resultaten laten zien dat het materiaal zich goed houdt onder invloed van de vetzuren van kokos-, palm- en palmpitolie.

Resultaat

De beelden van de warmtecamera laten zien hoeveel temperatuurreductie bereikt wordt. Voor isolatie zijn de wanden en de deksel zo'n 94°C. In Figuur 2 is goed te zien dat na isolatie de temperatuur van wand en deksel gedaald is tot zo'n 57°C.

Het nieuwe isolatiemateriaal bespaart energiekosten, en maakt het werken veiliger en aangenamer. De terugverdientijd, niet onbelangrijk, bedraagt rond de tweeënhalf jaar. Dirk Mulder: "Uit onze berekening blijkt dat door deze aanpassing we ±3kW aan energiereductie hebben gerealiseerd. We hebben de intentie om ook alle resterende filterdeksels te isoleren".

Inmiddels hebben ook andere bedrijven uit de sector dit type isolatiemateriaal toegepast. Voor meer informatie over de Meerjarenafspraken Energiebesparing kunt u contact opnemen met Frank Bergmans via 079 363 4356 of bergmans@mvo.nl.

MVO en VMT organiseren seminar op 21 april 2015

Duurzame palmolie: achtergronden en een stappenplan

Hoe kunnen voedingsmiddelenbedrijven snel de overstap maken naar duurzame palmolie? Het antwoord op deze vraag staat centraal tijdens een middagbijeenkomst op 21 april 2015. Door middel van presentaties, workshops, ronde tafelgesprekken en speeddates krijgen deelnemers niet alleen inzicht in de urgentie en mogelijkheden; ook krijgen ze handvatten waarmee ze een succesvolle overstap naar duurzame palmolie kunnen maken. Aan het eind van de middag gaan de deelnemers naar huis met een concreet plan van aanpak.

Een must have

In een gezamenlijke productie van vakblad VMT, de Task Force Duurzame Palmolie en MVO zetten partijen de eindspurt in naar 100% duurzame palmolie in Nederland eind 2015. Zij doen dat door middel van een seminar met VMT als organiserende partner en de Task Force en MVO als partners die voor de inhoudelijke invulling van het programma zorgen. In 2013 was 61% van de palmolie die in Nederland werd verwerkt duurzaam. Voor het bereiken van het einddoel gaat de tijd dringen.

Inhoudelijk én praktisch

Het programma biedt zowel voor bedrijven die nog geen duurzame palmolie verwerken als voor bedrijven die de overstap al hebben gemaakt achtergronden, uitleg en tips. Vertegenwoordigers van maatschap-

pelijke organisaties vertellen wat zij van de foodsector verwachten. De retail legt uit hoe zij vorm geeft aan het commitment en wat dit betekent voor leveranciers. En naast de uitdagingen voor Nederlandse bedrijven komen ook de Europese ontwikkelingen aan bod. Daarnaast is er praktische informatie over RSPO certificering, en zijn er mogelijkheden om ervaringen uit te wisselen met ketenpartners en collega-bedrijven.

Deelnemen?

De bijeenkomst is bedoeld voor directie, managers, R&D, productontwikkelaars, kwaliteitsmanagers en -medewerkers, en inkopers van foodbedrijven die palmolie in hun producten verwerken. MVO-leden en leden van de Task Force Duurzame Palmolie kunnen deelnemen tegen een gereduceerd tarief. Meer informatie vindt u [hier](#).

MVO werkt met NEN aan afspraken over producten, werkwijzen en diensten

Normalisatie is een instrument dat zorgt voor afstemming om zowel bedrijfs- als maatschappelijke doelstellingen te kunnen realiseren. In Nederland ondersteunt NEN het normalisatieproces en beheert en publiceert de voor Nederland geldende normen en richtlijnen. Deze afspraken bevorderen innovatie, duurzaamheid, veiligheid, efficiëntie en internationale handel. MVO is lid van drie normcommissies: Plantaardige en dierlijke oliën en vetten, Biobased producten en Vloeibare en gasvormige brandstoffen.

(Inter)nationaal

NEN is het kennisnetwerk voor normalisatie in Nederland en beheert ruim 31.000 normen. Dit zijn de in Nederland aanvaarde internationale (ISO, IEC), Europese (EN) en nationale normen (NEN). NEN is op veel terreinen actief. Voorbeelden zijn Arbeidsveiligheid, Bouw, Milieu en actuele onderwerpen zoals Water, Duurzaamheid en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Ook in de oliën- en vettenindustrie spelen NEN-normen een belangrijke rol.

Samenwerking met MVO

Normen hebben een belangrijke functie in het versterken van de mondiale aanvoerketen. Zo is normalisatie van belang voor de internationale handel, maar ook voor de voedselveiligheid. Eenduidige afspraken over producten, analyse- en werkmethodes zijn essentieel voor een optimale voedselveiligheid en het bevorderen van handel. Juliane Eykelhoff, consultant AgroFood van NEN zal tijdens de 3-daagse MVO

course Food & Feed Safety of Vegetable Oils and Fats voorbeelden geven van deze intensieve relatie. In deze MVO course, die begin juni in Vlaardingen wordt gegeven, worden voedselveiligheid, sampling en analysemethoden in de internationale supply chains besproken in de context van normalisatie. Meer informatie vindt u [hier](#).

Samen Sterk

Een grote opkomst dit jaar bij het MVO Netwerkevent, dat plaatsvond in de Malietoren te Den Haag, de thuishaven van VNO-NCW. In een tot de laatste stoel gevulde Grote Zaal stond MVO-voorzitter Loek Favre stil bij de betekenis van de oliën- en vettenindustrie voor de Nederlandse economie en bij de successen die MVO het eerste jaar heeft behaald. Favre: "Het afgelopen jaar hebben we ons netwerk verder versterkt door te investeren in samenwerking met gelieerde organisaties en externe partners, waaronder VNO-NCW." MVO kent 4 actieve werkgroepen en diverse project- en campagneteams voor concrete actie en lobby. Favre: "MVO is een bruisende vereniging die met 59 aangesloten ondernemingen de hele keten van oliën en vetten vertegenwoordigt. Tijdens het eerste jaar hebben 17 nieuwe leden zich bij MVO aangesloten.

We zetten ons in voor een duurzame en internationaal concurrerende keten en kijken uit naar de hernieuwde samenwerking met onze leden, partners en externe stakeholders."

De mondiale voedselvoorziening en de rol van de oliën- en vettenindustrie

Nederland, een topsector in Agri & Food

Steeds meer mensen kiezen biologische producten en hebben een voorkeur voor lokale teelt. Toch, als je duurzaamheid als uitgangspunt neemt, dan kies je voor de meest productieve landbouw. Dat was de boodschap van Aalt Dijkhuizen tijdens het MVO Netwerkevent 2015.

Stijgende vraag

De vraag naar voedsel neemt toe. De wereldbevolking stijgt naar 9 miljard in 2050 en het aantal mensen met een middeninkomen stijgt met 3 miljard. Aalt Dijkhuizen, president Topsector Agri & Food en voormalig bestuursvoorzitter van Wageningen UR: "Moeder Aarde wordt niet groter, dus: productiviteit is de sleutel. Meer productie met de minste input en laagste broeikasgassen." Het Nederlandse systeem kwalificeert zich als één van de beste ter wereld,

aldus Dijkhuizen: "Nederland is wereldkampioen als het gaat om akkerbouw, tuinbouw, veehouderij en zuivel. Nieuwe kennis en technologie maken verdere verbeteringen mogelijk en internationale handel wordt alleen maar belangrijker."

Complexe wereldmarkt van oliën en vetten

Dat de Nederlandse oliën- en vettenindustrie opereert in een complexe wereldmarkt, benadrukte David Jackson, Director of Oils Research bij LMC International en de tweede spreker tijdens het MVO Netwerkevent. Hij gaf zijn visie op achterliggende factoren voor de prijsontwikkelingen van oliën en vetten.

Opkomst biobrandstoffen

Jackson wees op twee belangrijke factoren die de prijsontwikkeling van oliën en oliehoudende zaden bepalen: "Om te beginnen zorgt de opkomst van bio-

brandstoffen voor een bodemprijs in de markt. Daarnaast blijft de meer traditionele factor, de werking tussen vraag en aanbod in de markten voor olie, meel en oliehoudende zaden van belang".

Prijsontwikkeling

Met uitzondering van markten die een biodiesel bijmengverplichting kennen, zal grootschalige inzet van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (zoals palmolie) voor biodiesel alleen plaatsvinden als de prijzen onder de prijs voor ruwe (Brent) olie duiken. Daarom is LMC vooral geïnteresseerd in de bandbreedte tussen de Brent en plantaardige olieprijsen.

Aan de hand van factoren als exportheffingen en vervoerskosten gaf Jackson de bandbreedte aan waarbinnen de prijzen van bijvoorbeeld palmolie en dierlijk vet zich bewegen. Ook schetste hij de gevolgen van de toenemende welvaart en de bevolkingsgroei die met name zullen leiden tot een stijging van de vraag vanuit China. Jackson voorspelde voor de komende tien jaar een afvlakkende vraag naar oliën in de westerse markten en een groei in de opkomende economieën.

Klik [hier](#) voor een foto-impressie van het MVO Netwerkevent 2015.

De presentaties kunt u [hier](#) downloaden.

